

Socialdemokratiets bemærkninger og forslag til budget 2025-2028

Dette års budgetproces har været mere kompliceret end normalt, fordi den er gået i gang, før vi havde alle relevante tal og informationerne til rådighed. Men vi ved at vi står overfor store besparelser, både i forhold til servicerammen og til likviditetsmålene. Der ligger et besparelseskatalog med mange, for os i Socialdemokratiet, uspiselige besparelsesforslag. Vi vil opfordre til at man fremadrettet arbejder med større strukturtiltag i stedet for disse tilbagevendende sparekataloger.

Socialdemokratiet anerkender selvfølgelig, at servicerammen skal overholdes og vi er derfor også parate til at finde de nødvendige 36 mio.kr i besparelser. Vores primære tilgang vil være at finde disse midler gennem administrative effektiviseringer og udskydelse af projekter, med det klare mål at friholde størstedelen af de borgernære områder for besparelser, men de går dog ikke helt fri. Vores holdninger til de specifikke besparelsesforslag er vedhæftet.

Socialdemokratiet accepterer kommunens likviditetsmål, men mener at de er i den absolut lave ende. Vi opfordrer derfor til at der er mere i kassen end det fastsatte mål, så vi har fleksibilitet til at foretage nødvendige investeringer i fremtidig fornyelse når det bliver muligt.

Sidste år aftalte budgetforligsparterne at reducere grundskylden med 0,1% i både 2025 og 2026 samt ikke at hæve indkomstskatten i 2025, på trods af at dette er sidste chance for en skatteforhøjelse uden risiko for individuelle sanktioner. Disse beslutninger er en væsentlig årsag til, at vi nu står med et stramt budget og behov for yderligere besparelser.

Socialdemokratiet valgte sidste år at stå udenfor budgetforliget, da vi fandt det uansvarligt at indgå en flerårig skatteaftale uden kendskab til den fremtidige økonomi. Vi opfordrer budgetforligskredsen til at genoverveje deres beslutninger om skatten. Hvis man ikke ændrer skatteaftalerne, står man overfor valget mellem en stribe borgernære besparelser eller grundskyldsnedsettelse finansieret af lånte penge - begge scenarier er dårlig økonomi for kommunen og udskyder regningen til fremtiden.

Socialdemokratiet foreslår at hæve skatten med 23 mio. kr. fra 2025, som vi har mulighed for uden at blive straffet af skattesanktioner. Øges skatten med 23 mio. kr. vil det betyde en skattestigning på 0,17%. Rudersdal har i dag den absolut laveste skat i hele Danmark, med en lille skattestigning vil vi stadig have en af landets laveste skatteprocenter, og betydelig lavere end de omkringliggende kommuner som vi normalt sammenligner os med. En skattestigning vil reducere behovet for besparelser og samtidig styrke kommunens likviditet.

Vi respekterer, at anlægsrammerne skal overholdes, men vi er skuffede over, at vores anlægsramme igen er for lav, hvilket medfører, at vi endnu en gang skal udskyde eller aflyse allerede planlagte initiativer. Vi ønsker derfor heller ikke at opretholde en buffer på anlægsrammen på 10 mio., men vil i stedet udfylde rammen med projekter.

Vi påpegede sidste år, at der ikke var plads til store armbevægelser i budgettet. Vi står fortsat ved denne vurdering, da situationen kun har ændret sig til det værre. Men for at tydeliggøre, at vi har klare politiske ønsker, vil vi her præsentere nogle af vores prioriteringer.

Vi ønsker at prioritere fællesskab og bekæmpelse af ensomhed blandt både børn, unge og ældre. Fællesskabsorienterede tilbud som biblioteker, museer, foreninger, aktivitetscentre, klubtilbud og aftenskoler spiller en central rolle i at forebygge ensomhed, som er en af nutidens største samfundsudfordringer, dem vil vi derfor gerne friholde for besparelser og i stedet udvikle. Vi ser også et behov for øget fokus på vores idrætsfaciliteter og skabelsen af nye, uformelle mødesteder.

Vi ønsker gode skoler med god undervisning, og vi ønsker at tilføre midler, så skolerne kan tildeles penge pr. klasse frem for pr. elev. Men samtidig ønsker vi en analyse af bygningskapaciteten i forhold til elevtallet. Mange skoler er pressede fordi børnetallet fortsat falder, og der er for mange kvadratmeter i forhold til antallet af elever. I Socialdemokratiet prioriterer vi at bruge penge på indholdet, to-lærer ordninger, undervisningsmidler, idrætsklasser og andre tiltag i stedet for på murstenene. De penge, der spares på bygningernes drift, skal blive på skoleområdet.

Socialdemokratiet har også et ønske om, at der bygges flere almene boliger i kommunen, herunder både ungdomsboliger, ældreboliger og blandede boligfællesskaber. Der skal skabes en mere varieret boligmasse, så almindelige borgere har råd til at bosætte sig i kommunen. Vi foreslår derfor, at vi får udarbejdet en boligpolitik, der sikrer en langsigtet planlægning og en vision om en mere inkluderende og varieret boligmasse. Boligpolitikken skal også afdække hvor i kommunen der kan opføres almene boliger, især ældreboliger. Herunder også at der indføres krav om, at 25% af boligerne i byggeprojekter på over 50 boliger skal være almene lejeboliger.

Vi foreslår at sælge administrationscenteret i Birkerød (den del der indeholder kontorer – ikke Biblioteket) og opfører boliger her i stedet. Det vil skabe liv i den del af byen, som i dag ligger øde hen efter arbejdstid. Samtidig er det et godt, centralt sted, at opføre især ældre boliger. Medarbejderne på administrationscenteret kan flyttes til andre lokationer, fx Rådhuset og Mariehøj Centeret.

Derudover foreslår vi renovering og forskønnelse af nogle af de eksisterende ældreboliger, fx Lendemosehøj og Rundforbivej, der oplever en lav efterspørgsel, hvilket bl.a. skyldes deres nuværende stand og omgivelser. Ved Lendemosehøj foreslår vi at etablere en biodiversitetshave med bænke og sociale mødesteder. Dette vil ikke kun forskønne området, men også skabe bedre rammer for samvær og trivsel for beboerne. På Rundforbivej bør vi gennemføre en analyse af, hvad der skal til for at gøre ældreboligerne mere attraktive.

Konkret foreslår vi følgende tillæg til budgettet i uprioriteret rækkefølge:

- Ny klassesdeling på skolerne: 15 mio. kr/år
- Idrætsklasser: 0,5 mio. kr/år
- Lokale 10. klasser: 0,5 mio. kr/år
- Udendørs, overdækkede mødesteder for unge: 150.000 kr

- Kunstgræsbane ved Rundforbi Station: 11 mio. kr
- Omdannelse af Søndervanghallen til gymnastik og bevægelsescenter: 9,6 mio. kr
- Ny Boligpolitik
- Forskønnelse af ældre boliger: 200.000 kr
- Forsøg med at lade Forening overtage Stråhuset på Skodsborg Strandvej

For at indfri disse initiativer og samtidig holde os under servicerammen, er det nødvendigt at budgettere med den i budgetforslaget afsatte buffer på 18 mio. i de første år af budgetperioden.

Besparelsesforslag udover besparelseskataloget:

Vi mener at der kan spares yderligere de 5 mio. kr/år, på administration fra 2026 i forhold til det der omtales i budgettet.

Vi foreslår at sælge administrationscenteret i Birkerød og omdanne det til boliger, hvilket vil give en årlig driftsbesparelse på 10 mio./år, samt 30 mio. kr. ved salg.

Reduceret bygningsmasse på skoleområdet vil give en årlig driftsbesparelse på 5 mio./år. Pengene bliver på skoleområdet.

Vi er parate til at diskutere om andre af kommunens ejendomme skal frasælges.

På vegne af den Socialdemokratiske gruppe

Kristine Thrane, Thomas Lesly og Anette Billesbølle